

# MELEGSÉG ÉS MEGISMERÉS - EGY INNOVATÍV, ÉRZÉKENYÍTŐ ISKOLAI PROGRAM TOVÁBBFEJLESZTÉSE

## A pályázat címe angolul:

Awareness raising about homosexuality - developing of an innovative school programme for sensitizing

## A pályázat témaköre:

Emberi jogok- és érdekérvényesítés

## A projekt tervezett kezdése:

2013. október 1., kedd

## A projekt időtartama:

27hónap

## A projekt végrehajtásáért felelős személy neve (kérjük, csak egy nevet jelöljenek meg) :

Erdélyi Tea

## Pozíciója/feladatköre a szervezetben:

Ügyvivő

## E-mail elérhetősége:

## Telefon elérhetősége:

## A szervezet partner-e másik NCTA pályázatban?:

nem

## 1. A projekt célja, indokoltsága, aktualitása:

A projekt aktualitása:

A heteronormatív társadalmi működés tünete a meleg, leszbikus vagy annak vélt emberek ellen irányuló rendszerszerű erőszak. A közelmúlt tapasztalatai megmutatták, hogy a melegek és leszbikusok elleni – nem csak a meleg felvonulásokon tapasztalható, de a többség által főként onnan ismert – erőszakos támadások Magyarországon és más kelet-európai országokban az adott társadalmakban működő társadalmi, politikai rendszerek „normális”, szerves részeként elgondolhatók, tolerálhatók, ösztönözhetők és elkövethetők. A heteroszexista elnyomás eredményeként a leszbikus nőktől és a meleg férfiaktól tehát gyakran olyan mindennapi gyakorlatok során – mondhatni feltűnés nélkül – tagadják meg a teljes körű társadalmi részvétel lehetőségét, melyek a többség számára magától értetődő, megkérdőjelezetlen társadalmi normákból és intézményes szabályokból adódnak.” (Takács Judit (2011): A homofóbia megnyilvánulásai a magyar társadalomban, p. 11-12., In.: Homofóbia Magyarországon.) Ez indokolta teszi, hogy a program újult erővel dolgozzon a saját erőforrásainak növelésén és a megfelelő marketingjén, hogy minél több helyre eljusson. Programunk a hazai pályázati kiírásokba "nem fér bele", a 2007-2013 EU-s pályázati ciklus kiírásain sem találtunk olyan pályázatot, ami a megvalósítást előre vinné. Féltő, hogy a következő pályázati ciklus (2014-20) sem fog bővelkedni hasonló témájú pályázati kiírásokban.

A projekt konkrét céljai:

1. A középiskolákban, felsőoktatásban, illetve vidéken működő LGBT csoportosulások megerősítése, kapacitásai fejlesztése
2. A Melegség és Megismerés program (továbbiakban MM) továbbfejlesztése, kapacitásának növelése
3. Tapasztalatcsere más kisebbségi csoportok érdekvédelmével foglalkozó civil szervezetekkel
4. Az önkéntesség tematizálása, népszerűsítése a művészet eszközeivel

A cél és a fejlesztendő közösségek körének indoklása, a fejlesztés módja, tartalma, hasznai:

A középiskolai és felsőoktatás körében működő, illetve a vidéki, kis civil szervezeteknek illetve jelenleg nem formalizált LGBT csoportoknak a maguk területén részben toleranciaerősítő, részben láthatóság növelő funkciójuk van, ugyanakkor országosan kevés, kis kapacitású ilyen szervezetről beszélünk. Az LGBT emberek láthatósága, a társadalmi tolerancia növelése szempontjából fontos, hogy a vidéki LGBT emberek, illetve a fiatal, iskolás nemzedék is látható legyen. Ezek a szervezetek ezeket a csoportokat képviselik, így a tolerancia növelése érdekében nélkülözhetetlen megerősítésük, kapacitásuk növelése. A kapacitás erősítéséhez elengedhetetlen az önkéntesek bevonása, illetve a (vidéki) oktatási intézmények és pedagógusok érzékenyítése, amelyben a Melegség és megismerés program 13 éves tapasztalattal rendelkezik. A projektben a fiatalokat illetve vidéki embereket tömörítő LGBT közösségeknek ezt a tapasztalatot tudjuk átadni. A projektnek nem célja e csoportok formalizálódásának elősegítése, de az egyéni és csoportos találkozási alkalmakkor a Labrisz mentorai választ tudnak adni azokra a kérdésekre is, amelyek ezt segítik.

Az MM program vidéki kiterjesztése, az önkéntesek körének bővítése e mellett a saját kapacitások fejlesztését is jelenti. Az MM program kiterjesztése vidékre hosszabb távon visszahat: növeli a láthatóságot és a toleranciát. A saját kapacitások fejlesztésének eszköze az MM önkéntes óraadóinak szóló képzés fejlesztése, a meglévő önkéntesek felkészítése az új kihívásokra, illetve az óraadást kísérő esetmegbeszélések és szupervíziók rendszerének bevezetése, amelyek az egyéni és tipikus problémákkal való megküzdést, ezáltal a program és a programban résztvevő önkéntes csapat folyamatos fejlesztését segítik. A program fejlesztése és az önkéntesbázis képzése, kiterjesztése egyaránt hozzájárulnak a program hosszú távú fenntarthatóságához.

Az önkéntesek toborzása, képzése, motiválása terén szerzett tapasztalatokat más kisebbségi csoportokat képviselő szervezetek is hasznosíthatják. E mellett az MM program originalitása az élmény alapú tudásátadásban, tapasztalati szakértők bevonásában rejlik. A Labrisz ezért más kisebbségi csoportok (együttműködőként) bevonásával partnerséget hoz létre, amelynek célja a kommunikációval, önkéntesek mozgósításával és szervezésével kapcsolatos tapasztalatok cseréje. A partnerségben végzett tevékenységek a kisebbségi csoportok közötti keresztérvényesítést szolgálják, elősegítik a párbeszédet és az együttműködést. Az együttműködés eredményeképp olyan projektötleteket dolgozunk ki, amelyek a gyűlöletbeszéd és az intolerancia elleni közös fellépést, a kisebbségi csoportok problémáinak láthatóvá tételét és a csoportokkal kapcsolatos társadalmi elfogadás erősítését teszik lehetővé. A szervezetek közös

projektek generálásával megalapozzák a hosszú távú együttműködést, erősítve a civil szektort, ezzel a társadalmi részvételt és felelősségvállalást.

## **2. A pályázó szervezet érintettsége:**

A szervezet érintettsége, az MM program:

A Labrisz Leszbikus Egyesület azért jött létre, hogy felhívja a közvélemény figyelmét a nők szexuális kisebbségeinek hátrányos megkülönböztetésére, és oldja az előítéleteket, sztereotípiákat. Az egyesület legfontosabb szervezeti célja a leszbikus és biszexuális nők önellátásának és láthatóságának erősítése és a szélesebb társadalommal való dialógus.

Az Egyesület 2000 őszén, PHARE támogatással hozta létre Melegség és Megismerés című programját (továbbiakban MM program), amelynek célja, az LGBT emberekről személyes történeten alapuló (élményalapú) oktatási módszer segítségével ismeret adása, így az iskolai környezetben - mind a diákok, mind a tanárok körében - az előítéletek oldása. Egy olyan iskolai környezet kialakítása érdekében, ahol meleg, leszbikus, biszexuális vonzalmai miatt nem érhet senkit, semmilyen formában hátrányos megkülönböztetés.

Az MM programot a kezdetektől érik támadások a heteronormatív oktatáspolitikai illetve szélsőséges politikai irányzatok részéről, ugyanakkor a programban résztvevő iskolák szükségesnek ítélik a melegség tematizálását a középiskolai és felsőoktatásban. Az MM program jelentőségét az ombudsman oktatásról és médiáról kiadott jelentése (2013 június) is elismeri.

A kitűzött célok jelentősége, saját fejlesztési célok:

A projekt megvalósítása hozzájárul az MM program hatékonyságának növeléséhez, szélesebb körben való elterjesztéséhez, ezzel hosszú távú fenntarthatóságához. A toleránsabb társadalmi légkör kialakításával így az MM program fejlesztése hozzájárul az egyesület szervezeti céljainak megvalósulásához.

A projekt hozzájárul az egyesület jelentőségének illetve a leszbikus és biszexuális nők láthatóságának, LGBT mozgalmon belüli szerepének erősítéséhez.

Megcélzottuk vidéki kapcsolatrendszerünk bővítését, önkénteseink számának növelését. Az egyesületnek nincs fizetett alkalmazottja, tevékenységeinket, projektjeinket önkéntesekkel végezzük, ezért fontos számunkra az önkéntesség társadalmi meg- és elismerése.

A projekt hatására potenciálisan bővül az a vidéki bázis, amely hosszabb távon a vidéki leszbikus szervezetek létrejöttét segíti.

Egyesületünk nyitott a más kisebbségi csoportokhoz is tartozó nők iránt, fontosnak tartjuk a tolerancia, elfogadás és együttműködési szándék erősítését. A projektben olyan további projektötletek születését várjuk, amelyek szélesítik kapcsolati hálónkat és tapasztalataink körét.

## **3. Bevonni (fejlesztési) kívánt szervezetek köre:**

A középiskolai és felsőoktatás körében működő, illetve a vidéki, kis civilszervezeteknek és nem formalizált LGBT csoportoknak a maguk területén részben tolerancia erősítő, részben láthatóság növelő funkciójuk van. Ugyanakkor országosan kevés, kis kapacitású ilyen szervezetről beszélünk. A kapacitás erősítéséhez elengedhetetlen az önkéntesek bevonása, illetve a (vidéki) oktatási intézmények és pedagógusok érzékenyítése, amelyben az MM program 13 éves tapasztalattal rendelkezik. A projektben a fiatalokat illetve vidéki embereket tömörítő LGBT közösségeknek ezt a tapasztalatot tudjuk átadni. Nem elsődleges cél e csoportok formalizálódásának elősegítése, de az egyéni és csoportos találkozási alkalmakkor a Labrisz mentorai választ tudnak adni azokra a kérdésekre is, amelyek ezt segítik.

A fejlesztendő szervezetek problémái hasonlóak: gondot jelent a megszerveződés, a találkozási hely megtalálása, a csoport céljait erősítő tevékenységek megtalálása, hálózat, kapcsolatok kiépítése más szervezetekkel, a megtalált tevékenységekhez önkéntesek toborzása, az önkéntesek koordinálása és motiválása. Különösen nagy probléma a vidéki szervezetek esetén az elszigeteltség, hiszen a formalizált, jól működő LGBT szervezetek, illetve a csoport számára szervezett rendezvények, események jelenleg a fővárosra koncentrálnak. A szükségleteket részben a Háttér Társaság jelenleg futó illetve NCTA támogatással tervezett projektjének szükségletfelméréséhez együttműködő partnerként csatlakozva mértük fel. E mellett az elmúlt két évben saját rendezvényeinket és levélben beérkező igényeket, szükségleteket, felkéréseket összesítettük.

A projektbe azokat a szervezeteket kívánjuk bevonni, akik a gyűlöletbeszéd, az intolerancia elleni fellépést tűzték ki célul, a bevont szervezetek kiválasztásánál a szempont a művészeti és oktatási tevékenységek iránti nyitottság. Az előzetes szükségletek felmérése után, az együttműködő partneren (Háttér Társaság) keresztül a következő szervezeteket kívánjuk egy-egy programelembe bevonni:

1. Szeged, Colorful Circles: meleg és heteroszexuális diákok által létrehozott szervezet, alapítványként működik. Céljuk az LGBT fiatalok támogatása, az önellátás és felvállalás segítése, közösség biztosítása.
2. Miskolci Mások: fő célkitűzésük közösségépítés, szabadidős és kulturális tevékenységek; valamint a helyi közösség tagjainak jogi, szociális, mentális és egészségügyi támogatása.
3. Debreceni Színtér Egyesület: LGBT emberek számára szervez programokat (tematikus beszélgetések, filmvetítések, kirándulások, AIDS-prevenációs programok stb.)
4. Dunaújvárosi Meleg Baráti Kör: egy meleg tulajdonos által működtetett söröző köré szerveződő baráti kör. Haví rendszerességgel szerveznek kőművekbeli melegeknek diszkót.
5. Szeged, Boltív Csoport: elfogadó és biztonságos környezetben közösségi szabadidős programokat szerveznek (beszélgetések, kirándulások, filmklub).
6. Veszprémi Meleg Kör: szabadidős programokat (múzeumlátogatás, kirándulások, mozi) és segítő beszélgetéseket tartanak, STD-prevenációs munkát végeznek. A csoport szervezője egy helyi főiskolai hallgató.
7. Zalaegerszegi csoport: egy helyi melegbarát étterem köré szerveződő informális csoport, rendszeresen szerveznek szabadidős programokat is.
8. Soproni csoport: elsősorban szabadidős programokat szervez, illetve AIDS prevenációs munkát végeznek interneten keresztül.
9. Győri csoport: a helyi közösség életében központi szerepet játszó diszkó körül szabadidős tevékenységekre szerveződő csoport.
10. Pécsi csoport: Méditerran Klub körül szerveződő csoport, szabadidős programokat szervez a helyi közösség számára.

A fenti szervezetek mellett a projekt ideje alatt futó hirdetések alapján további LGBT csoportok bevonását is meg tudjuk oldani, ezt a tevékenységek rugalmas keretei megengedik. Összességében 10 fejlesztendő szervezettel szeretnénk együtt dolgozni, részben az MM program fejlesztésébe, részben a művészeti és tapasztalattal rendelkező tevékenységekbe bevonva, bevonni őket a projekt végére kialakuló, a fenntarthatóságot szolgáló további projektötletek kidolgozásába és majdani megvalósításába is.

## **4. A bevonni tervezett (fejlesztési kívánt) szervezetek száma:**

10

### **4.1. Ebből tagszervezet:**

0

## **5. A projektben tervezett tevékenységek és ezek indokoltsága:**

1. Előkészítő tevékenységek (1-3. hónap)

## 1.1 Projektmenedzsment, szakmai vezetés felállítása, szerződés kötés támogatóval

## 1.2 Szerződés partnerekkel, szükségletek pontosítása

## 2. Képzési programok és tananyagok kidolgozása (3-7. hónap)

2.1 Az MM önkéntesképzés tananyagának fejlesztése: ismeretanyagok, cikkek, tanulmányok, tréningjátékok, módszertani ismeretek, képi és filmes anyag összegyűjtése, elektronikus tananyag formájába való rendszerezése. A tananyag kiegészítését olyan ismeretanyaggal és módszertani anyaggal, amely a változó politikai környezetben az újonnan felbukkanó problémákkal való megküzdést, az új kihívásokra, helyzetekre való reagálást segíti.

2.2 Az MM program vidéki terjesztésének segítéséhez képzési program, és ezt támogató tananyag összeállítása: két napos képzéshez, leendő vidéki önkéntesek számára. A képzések célja a fejlesztendő szervezetek tagjai identitásának erősítése, az MM program bemutatása, hálózatépítési és kapcsolattartási ismeretek, készségek fejlesztése, önkéntestoborzás. Elektronikus tananyagcsomag kidolgozása.

2.3 Pedagógusoknak szóló, egynapos képzési program és tananyag kidolgozása, amely az MM program fogadására készíti fel a résztvevő pedagógusokat. Elektronikus tananyagcsomag kidolgozása.

## 3. Képzések (8-14. hónap)

3.1 MM vidéki terjesztése képzés: 2 napos, 4 vidéki helyszínen (Észak- és Dél-Alföld, Észak-, és Dél- Dunántúl) és Budapest, összesen 30 fő. Cél a 2.2 pontban részletezett képzési program és tananyag tesztelése, a fejlesztendő szervezetek képzése, saját közegükben, illetve motiválás az MM önkéntes képzésben való részvétellel.

3.2 Pedagógusképzések: 2 vidéki helyszínen (egy Dunántúli és egy Tiszántúli helyszínt tervezünk, pontos helyszín a fogadókészség függvényében, lehetőleg a későbbi MM önkéntesek tevékenységi helye közeli nagyváros), 1-1 nap időtartamban, alkalmanként kb. 10 résztvevő. Cél a 2.3 pontban kifejlesztett képzési program és tananyag tesztelése, a bevonó intézmények felkészítése az MM program későbbi fogadására.

3.3 MM önkéntesképzés: Budapesten, a 2.1 pontban részletezett továbbfejlesztett tananyaggal, legalább 6 fő vidéki szervezeti képviselő bevonásával, összesen 15 résztvevővel, 2\*2 nap időtartamban. Ez a képzési pont a 3.1 és 3.2 képzési pontok végrehajtása után indul meg.

## 4. MM program működtetése (1-27. hónap)

4.1 MM órák tartása: a projekt kezdetétől folyamatos: meghívások generálása, szervezése, adminisztrálása, archiválás; az önkéntesek szervezése, koordinálása, egy női és egy férfi előadóval középiskolai és felsőoktatási MM órák tartása. A 30 óra felét vidéken, elsősorban a projekt második felében, az új, vidéki résztvevőket is tartalmazó csapat kiképzése után tervezzük. A vidéki órák célja a kapcsolatépítés, és az új, vidéki önkéntesek számára helyben gyakorlatszerzési lehetőség teremtése. Az új önkéntesek feladatként kapják a vidéki iskolák beszerzését is, így a kezdeti kétnapos és az MM önkéntes képzésen tanultakat egyszerre hasznosíthatják.

4.2 Szupervíziók és esetsmegbeszélések: összesen 4 alkalom. A projekt 9. hónapjában, a tanév végén, a projekt második évében a tanév feléinek utolsó hónapjában és a projekt végén. Az ilyen konzultációs alkalmak egyenként két órással, az MM program régi önkénteseinek kapacitásfejlesztését célozzák. A műfajt (esetsmegbeszélés vagy szupervízió) a programot gondozó pszichológus és a koordinátor közösen döntenek el, attól függően, hogy az önkéntesek inkább egyéni, eseti problémákról vagy tipikus, általánosságban kezelendő problémákról számolnak-e be az óratartás során. Az utolsó konzultációs alkalomhoz a projektben képzett, részben vidéki MM önkéntesek is csatlakoznak.

## 5. Én az önkéntes - művészeti programelem (10-27. hónap)

5.1 Művészeti workshop - ezt októberre, a szokásos éves leszbikus identitások fesztiválja idejére tervezzük, költséghatékonysági okokból, a fesztivál egyik programjaként. Az előkészítés az ezt megelőző 2-3 hónapban, az utómunkák a következő két hónapban zajlanak.

A workshopba a Civil Kurázi (továbbiakban CK) együttműködő szervezeteit és a fejlesztendő szervezeteket egyaránt bevonjuk. A 3 napos workshop célja, hogy a különböző kisebbségek érdekvédelmében dolgozó önkéntesek trénerek és képzőművészek segítségével megtalálják önkéntes mivoltuk főbb mozgatórugóit, és ezt képi művészeti formában megfogalmazzák, olyan üzenetként, amely az önkéntes munkára buzdít, illetve láthatóvá teszi a munkát, és annak hasznosságát, eredményeit. A workshopon fotók és filmek készülnek (2-3 db, 2-3 perces). A filmeket később a youtube-on és online kommunikációs felületeinken terjesztjük.

5.2 Metrőkampány: A képek terjesztésének felülete Budapesten. Kisebbségi csoportonként egy-egy jellegzetes önkéntes karakter (összesen 5 db) kiválasztása, a rólok szóló képi anyagok elkészítése és sokszorosítása plakát formában, kampány szervezése az M3 járatain, 1 hónap időtartamban. Legkorábban a fotókiválasztó CK esemény (ld. 6.1 pontban) után egy hónappal kezdhető meg.

5.3 Vidéki vándorkiállítás: fejlesztendő szervezetek bevonásával, kiképzett pedagógusok bevonásával a fotókiválasztó CK eseményt követő egy hónap múlva kezdhető, a projekt végéig tarthat. Ez idő alatt összesen 10 vidéki oktatási és művelődési intézménybeli megjelenést tervezünk, 20 képből álló kiállítási anyaggal.

## 6. Civil Kurázi napok (1-27. hónap)

6.1 Találkozások a Civil Kurázi tagjaival, együttműködő szervezetekkel. Terveink szerint hat alkalom, amelyek mindegyike kettős célt szolgál: egyszerre érzékenyít valamely kisebbségi csoport problémái iránt, részben megosztja a résztvevők önkéntes toborzással, szervezéssel, hálózatépítéssel kapcsolatos tapasztalatait, elsősorban az egymástól átvehető jó gyakorlatokra, illetve a kidolgozható közös fejlesztő projektekre, mint lehetőségre koncentráva. Kidolgozunk 3 olyan projektötletet, amely tovább viszi jelen projekt eredményeit, erősíti az LMBT és nem LMBT szervezetek közötti együttműködést, illetve lehetőséget ad a vidéki LMBT csoportok bevonására. A CK napok ideje, témája a tervezett sorrendben: 1. szükségletek, elvárások, tervek, ötletek a projekt idejére; ismerkedés; 2. AVM módszere a vidéki hálózatok kiépítésére, fejlesztésére; érzékenyítő cél: hajléktalan emberek. 3. lehetséges projektötletek: ötletbörze; érzékenyítő cél: roma kultúra. 4. művészeti workshop fotók válogatása, véglegesítése; érzékenyítő cél: MM program bemutatása. 5. projektötletek szelektálása, rangsorolása, vázlatos kidolgozás; érzékenyítő cél: zsidó kultúra. 6. projektötletek részletes kidolgozása; érzékenyítő cél: nők, gender kérdések.

6.2 Találkozások fejlesztendő szervezetekkel: erre az első évben elegendő lehetőséget adnak a kihelyezett képzések, a CK események, MM önkéntesképzés, művészeti workshop. Minden ilyen esemény mellett egyéni konzultáció lehetőségét biztosítjuk. A második projektévben a fejlesztendő szervezetek az MM programok és a kiállítások szervezésével elsősorban otthon dolgoznak. Ezért ebben az időszakban a projekt szakmai koordinátorai (mentorként is működnek) konzultáció céljával felkeresik a vidéki szervezeteket. Zárókonzultáció: 4.2 pontban részletezett szupervízió.

## 7. Kommunikáció (1-27. hónap):

7.1 Projektoldal kialakítása Labrisz honlapján

7.2 Kommunikáció levelezőlistán és FB profilon